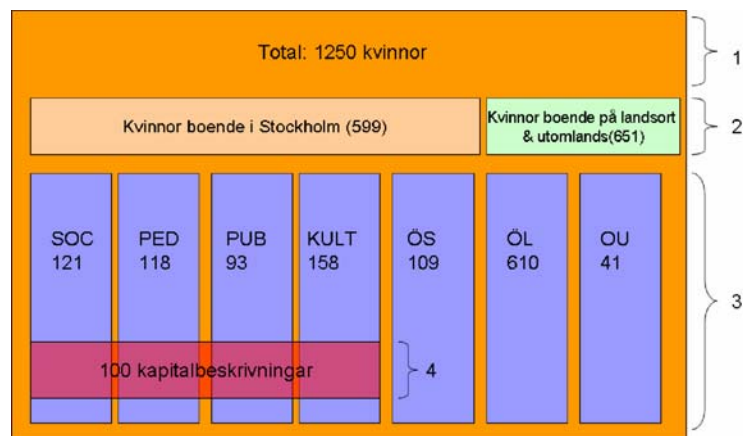

FFO-registrets innehåll och organisering¹

Registret består dels av de 100 kapitalbeskrivningarna producerade i projektet *Formering för offentlighet*, dels av excerpter av samtliga kvinnor omnämnda i Lundströms biografiska uppslagsverk från 1924, totalt innehåller registret 1250 kvinnor.² Flera av de kvinnor som är omnämnda i Lundström har även fått en egen kapitalbeskrivning i FFO-projektet och då används informationen från kapitalbeskrivningen istället för uppgifterna i Lundström.

Figur 1: Schematisk översikt av totalregistrets innehåll och struktur.

Totalregistret består av 4 nivåer. Den första nivån omfattar hela totalregistret, det vill säga samtliga kvinnor som omnämns i Lundström samt kvinnorna i kapitalbeskrivningarna. Nivå 2 är en indelning av kvinnor boende i Stockholm och kvinnor boende på landsorten eller utomlands. Nivå 3 består av olika klassificeringar och delregister, eller sfärer, för kvinnor boende antingen i Stockholm, på landsorten eller utomlands. Nivå 4, som bildar ett delregister vertikalt i nivå 3 är den mest detaljerade och informationsrika och innehåller de 100 kvinnor som förekommer i kapitalbeskrivningarna.

I *Figur 1* ovan används följande förkortningar som betecknar delregister, där de tre första omfattar de sfärer som är av särskilt intresse för detta projekt:

Socialt verksamma (SOC) }
Pedagoger (PED) } Sfärer/kategorier av särskilt intresse för
Publicister (PUB) } FFO-projektet

Kvinnor inom den övriga kultursfären i Stockholm (KULT).

Övriga kvinnor boende i Stockholm ej tillhörande någon av kategorierna ovan (ÖS)

Övriga kvinnor p landsbygden (ÖL)

Övriga kvinnor boende utomlands (ÖU)

För att särskilja de olika typer av register som används här används fortsättningsvis benämningen *totalregister* när samtliga 1250 kvinnor avses. För de 100 kvinnorna i kapitalbeskrivningarna används benämningen *FFO-registret*. Dessutom förekommer även analyser för *kvinnor boende i Stockholm*, där kvinnorna i FFO-registret följaktligen ingår. Om analyserna är gjorda för enbart *pedagoger*, *socialt verksamma* och/eller *publicister* antingen som sfärer i FFO-registret eller som delregister av kvinnorna boende i Stockholm, anges det med dessa benämningar.

¹ För utförlig beskrivning av uppbyggnad och konstruktion av databas och register, se Monica Langerth Zetterman, "Märkvärt. Noteringar om en prosopografi över kvinnor i offentlighet kring sekelskiftet 1900" i Börjesson, Heyman, Langerth Zetterman, Larsson, Lidégran & Palme, Fältanteckningar. *Utbildnings- och kultursociologiska texter tillägnade Donald Broady*, SEC, Uppsala 2006.

² Nils S. Lundström, *Svenska kvinnor i offentlig verksamhet: porträtt och biografier*, Uppsala, 1924.

I tabellen nedan ges en översikt över totalregistrets fördelning i olika delregister. Tabellen visar att kvinnor boende i Stockholm (oavsett sfär) utgör nästan hälften av det totala antalet kvinnor i detta register. Vidare kan vi se att fördelningen i kultursfären skiljer sig åt mellan Stockholm och landsorten. I Stockholm finns dels en kultursfär och dels en sfär bestående av publicister. Denna kategorisering av kultursfären har inte gjorts för landsortens kvinnor, där samtliga kvinnor ingår i en och samma kultursfär oavsett typ av kultureller verksamhet.

I kategorierna "övriga" i Stockholm och på landsort ingår kvinnor som var verksamma inom teknik, medicin, juridik, politik mm.

Tabell 1: Fördelning av delregister (sfärer) samt boendeort.

Delregister	Frekvens	Procent	Kumulativ procent
Sthlm-Kultur	155	12,4	12,4
Sthlm-Pedagog	114	9,1	21,5
Sthlm-Publicister	93	7,4	29,0
Sthlm-Socialt verksamma	128	10,2	39,2
Sthlm-Övriga	109	8,7	47,9
Landsort-Kultur	145	11,6	59,5
Landsort-Socialt verksam	118	9,4	69,0
Landsort-Pedagog	175	14,0	83,0
Landsort-Övr	167	13,4	96,3
Landsort-Uppgift saknas	5	0,4	96,7
Utland-Kultur	26	2,1	98,8
Utland-Socialt verksam	2	0,2	99,0
Utland-Pedagog	3	0,2	99,2
Utland-Övriga	9	0,7	99,9
Utland-Uppgift saknas	1	0,1	100
Total	1250	100	

Tabell 1 visar också att registret till största del består av kvinnor verksamma inom kultursfären i vid mening, antingen boende i Stockholm (12,4 + 7,4 procent) eller på landsorten (11,6 procent) samt kvinnor inom den pedagogiska sfären boende på landsorten (14 procent). Övriga kvinnor på landsorten (13,4 procent) utgör också en betydande andel av det totala registret³.

Vad gäller de sfärer som är av specifikt intresse för FFO-projektet i Stockholms delregister utgör totalt 335 kvinnor av *Socialt verksamma*, *Pedagoger*, samt *Publicister*. Av dessa 335 kvinnor är fördelningen relativt jämn med flest kvinnor inom den sociala sfären (128 kvinnor), näst flest pedagoger (114) samt publicister (93 kvinnor). Ungefär en tredjedel av dessa 335 kvinnor ingår i FFO kapitalbeskrivningar, dvs. 100 kvinnor (se även *Inledning* ovan).

I FFO-registret (kapitalbeskrivningarna) utgör de socialt verksamma kvinnorna nästan hälften (45 procent) av registret, pedagogerna är näst flest (33 procent) och publicisterna svarar för en dryg femtedel (21 procent).

Egenskaper och variabler

Indikatorer på egenskaper som samlats in genom kapitalbeskrivningarna är uppgifter om socialt ursprung (far/mor, yrke, utbildning, positioner), utbildning (examina, avslutad/oavslutad, utlandsvistelser), verksamheter (avlönad/oavlönad), socialt kapital (civilstånd, umgänge), ekonomiskt kapital, specifikt symboliskt kapital (intellektuellt kapital, organisationskapital, politiskt kapital, kapital knutet till filantropi, utbildningspolitiskt och pedagogiskt kapital) samt publikationer, utmärkelser och eftermälen.

Av dessa indikatorer konstrueras sedan en mängd variabler för olika slags analyser. För att kunna skapa variabler av de uppgifter som samlats in behöver informationen klassificeras. Exempelvis förekommer över 200 olika titlar och verksamhetsområden på kvinnornas fäder, information som måste aggregeras för att bli brukbart i analyserna. Alltför många unika värden (modaliteter) i en och samma

³ I kategorin övriga ingår kvinnor verksamma offentliga sektor, politik, medicin, ekonomi, idrott, textil, naturvetenskap och juridik i nämnd ordning.

variabel är inte önskvärt då det försvårar såväl analys som tolkning. Alltför få värden, undantaget booleska variabler, är ej heller alltid önskvärt då analyserna istället blir för grova och därmed riskerar bli intetsägande. För exemplet med fädernas titlar har använts en samtida klassificering⁴ som innehåller 10 sociala kategorier och i stort sett motsvarar projektets behov av att differentiering av sociala skikt.

Klassificering av egenskaper och tillgångar för individer i en prosopografi kan vara problematiskt då en och samma individ oftast tillhör ett flertal olika sociala sammanhang som dessutom förändras över tid.

Ett konkret klassificeringsproblem i detta sammanhang är kvinnornas yrkesverksamhet. Enligt dåtidens klassificeringar kategoriserades sociala hierarkier efter manlig verksamhet och inte efter kvinnor på väg ut i offentligheten. En meningsfull och fungerande klassificering för såväl det aktuella materialet som för den tidsperiod som studeras är essentiellt för utfallet. Därför har vi för kvinnornas egen verksamhet och titlar dels modifierat den sociala klassificering Thorsell använder, dels utformat egna kategorier som speglar det aktuella materialet. I den lokala och projektspecifika klassificeringen differentieras till exempel publicister från övriga kvinnor verksamma inom kultursfären, skolgrundare från andra chefsbefattningar, samt socialt verksamma kvinnor från kvinnor som tituleras enligt börd eller giftermål.

Social klassificering i FFO-registret

Det sociala ursprunget är här tolkat via en kategorisering av fädernas yrkestitlar (klassificering enl Thorsell "Den svenska parnassens "demokratisering" och de folkliga bildningsvägarna", i Samlaren, 1958)

Gruppindelning enligt Thorsell (s. 89)

- **Intellektuell överklass:** ämbets- och tjänstemän, fria yrken m akademisk examen som utb. samt officerare, läkare, advokater, litteratörer)
- **Tjänstemannaklass:** studentexamen eller jämförligt, men ej akademisk utb. Tillhörande soc.grupp I samt några kategorier ur soc-grupp II, bl.a. folkskolelärare.
- **Godsägarklass:** godsägare och förvaltare, bruksägare och disponenter.
- **Högborgerlig över- och medelklass:** affärsmän, större företagare o.a. näringsidkare inom borgerliga stadsnäringsar.
- **Bondeklass:** självägande bönder och arrendatorer.
- **Lägre, småborgerlig/hantverkare/lägre tjänstemannaklass:** hantverksmästare, småhandlare, verkmästare, kontorister, underofficerare, underbefäl, vaktmästare o.a. tjänstemän av lägre grad i allmän tjänst.
- **Arbetarklass:** arbetare av alla kategorier från typografer till grovarbetare och sjömän. Dock ej jordbruksarbetare.
- **Jordbrukets underklass:** torpare, backstugesittare, statare och drängar.

Tabellen nedan visar fördelningen av samhällsklasser i FFO registret och i totalregistret.

	FFO		TOT	
	antal	procent	antal	procent
Intellektuell överklass	46	46	462	37
Tjänstemannaklass	18	18	225	18
Godsägarklass	10	10	106	8
Högborgerlig över- och medelklass	10	10	148	12
Bondeklass	1	1	52	4
Småborgerlig/hantverkare/lägre tjm	11	11	189	15
Arbetarklass	4	4	8	1
Uppgift saknas			60	5
Total	100	100	1250	100

⁴ Thorsell, op cit. p. 89.